

Vaikertamistalous

Ari Korhonen

Suomi sijoittui syyskuussa julkaistussa maailman talousfoorumi WEF:n kilpailukykytutkimuksessa kahdeksannelle tilalle. Viime vuodesta sijoitus hieman putosi, mutta on edelleen korkea. Vuosi sitten Suomi otti kärkitilan The Europe 2020 Competitiveness Report -vertailussa ollen Euroopan kilpailukykyisin maa.

Suomen talouseliitti ei tunnu tutkimustuloksista juurikaan innostuvan. ”Suomi romahti kilpailukykytutkimuksessa”, otsikoitiin lehdissä. Tulosta ehdittiin jopa vähätteleään. Muistutettiin, että Suomen hintakilpailukyky on jotain aivan muuta.

Vaikertaminen toimii Suomessa politiikan tekemisen välineenä. Radikaaleja yhteiskunnallisia muutoksia on helpompi perustella, jos tilanne saadaan vaikuttamaan pahemmalta kuin todellisuus on.

Vaikertavan eliitin mielestä Suomi elää liian kalliisti. Julkista sektoria ajettaisiin mielellään alas, jotta yritykset voisivat korvata suuremman osan palveluista. Työehdot pitäisi saada joustaviksi yritysten näkökulmasta. Työtekijöiden palkkavaatimukset nähdään kohtuuttomina ja suomalaisen työelämän etuisuudet kilpailukykyä heikentävinä.

Miten pääoma pitää huolta kilpailukykyvystä? Ennen taantumaa puhuttiin 6-8 %:n tuottotavoitteista alalla kuin alalla. Kannattavia toimintoja on ajettu alas Suomessa, koska ne eivät pystyneet vastaamaan ahneiden pääomasijoittajien tuottovaatimuksiin. Nyt samat tahot esittävät palveluiden ja palkkojen alas ajamista, jotta Suomi saadaan nousuun. Yhtä lailla voisi väittää, että pääomanomistajien ahneus on ajanut Suomen nykyiseen tilanteeseen.

On mielenkiintoista, että Suomi on pystynyt pysymään erittäin kilpailukykyisenä maana silloin, kun koulutuksesta, terveydenhuollosta ja investoinneista pidettiin huolta. 2000-luvulla kuntien tehtäväkenttää on lakisääteistetty kaikilla alueilla ja esimerkiksi yrityksille tärkeää kuntien maankäyttöpoltiikkaa on lainsäädännöllä jäykistetty. Efektiivinen veroprosentti on heikentynyt kunnissa verovähennysten seurauksena ja riippuvuutta valtionosuuksista on vahvistettu. Todellinen itsehallinnollisuus on vähentynyt ja valtio on ottanut valtaa itselleen. Samaan aikaan koko maan kilpailukyky on ottanut askelman alaspäin.

Julkisen sektorin panostusten suhdetta elinkeinoelämän kehittymiseen on tutkittu, mutta johtopäätösten vetäminen on haasteellista. Jos kahta kaupunkiseutua, Turun ja Tampereen kaupunkiseutua vertaa toisiinsa, on Tampereen seudulla kasvu ja elinvoima tällä hetkellä Turun seutua vahvempaa. Tampereen seudun kuntien verotaso on Turun seutua korkeampi mutta myös investoinnit suuremmat. Turulla on nyt hyvä petraamisen paikka, sillä valo Suomen seuraavaan nousuun tulee Meyerin telakalta Turusta.

Valtio vannoo edelleen rakenneuudistusten nimeen. Edellisellä hallituskaudella kansalaisia peloteltiin luottolukituksella ja korkojen radikaaleilla nousuilla, ellei sote-uudistus toteudu. Sote-uudistus on alun perin kuntarakenneuudistuksen sivutuote, jota myöhemmin yritettiin käyttää kuntarakenneuudistuksen kenkälusikkana. Viimeisin vaihe on, että sote-uudistuksen uskotellaan pelastavan julkisen talouden. Sosiaali- ja terveydenhuollon upottaminen jättimäisiin sote-alueisiin ei pelasta yhtään veroeuroa, vaan suunta tulee olemaan päinvastainen.

Nykyinen hallitus on tehnyt esityksen toimista, joilla vähennetään työn tekemisen kustannuksia ja lisätään tuottavuutta. Ehdotus ei ainakaan julkisen sektorin säästöjen näkökulmasta osunut ihan maaliin. Jos kunnissa lisätään työpäiviä ilman, että väkeä vähennetään samassa suhteessa, on kysymyksessä palvelutarjonnan lisäys, jonka seurauksena kustannukset kasvavat.

Oppositiossa pidetään kovaa mekkalaa työntekijöiden puolesta. Mutta kuka oikeasti puolustaisi julkisia palveluita, joiden varaan maailman huippua oleva kilpailukyky on rakennettu?

Ari Korhonen
Kaupunginjohtaja, Raision kaupunki

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).